

NARODOWY BANK POLSKI W LICZBACH (NBP):

Narodowy Bank Polski (NBP) jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Wypełnia zadania określone w Konstytucji RP, ustawie o Narodowym Banku Polskim i ustawie Prawo bankowe. Wymienione akty prawne gwarantują niezależność NBP od innych organów państwa.

NBP pełni trzy podstawowe funkcje: banku emisyjnego, banku banków oraz centralnego banku państwa.

Organami Narodowego Banku Polskiego są: Prezes NBP, Rada Polityki Pieniężnej oraz Zarząd NBP.

Podstawowe zadania statystyczne NBP obejmują gromadzenie, przetwarzanie oraz bieżącą analizę danych z zakresu: bilansu płatniczego, zadłużenia zagranicznego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, informacji zawartych w bilansach banków, wykorzystywanych w prowadzeniu polityki pieniężnej oraz nadzorze nad bankami, stóp procentowych stosowanych przez banki, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw, w tym koniunktury gospodarczej i mechanizmów transmisji polityki pieniężnej oraz prace nad metodyką opracowywania i prezentacji statystyki monetarnej oraz bilansu płatniczego.

Dane po odpowiednim opracowaniu przekazywane są organizacjom

międzynarodowym, takim jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Bank Światowy, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju oraz Bank Rozrachunków Międzynarodowych. Szczególnie intensywna jest współpraca z Europejskim Bankiem Centralnym, wynikająca z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych. Najistotniejszym zadaniem w tej dziedzinie jest pełne dostosowanie opracowywanej statystyki do wymogów Unii Europejskiej.

Narodowy Bank Polski jest współodpowiedzialny za stabilność i rozwój systemu finansowego. Prezes NBP jest jednym z czterech – obok Ministra Finansów, przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego i prezesa zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego – członków Komitetu Stabilności Finansowej. Obecnie (od 2015 r.) Komitet Stabilności Finansowej działa w dwóch formułach: jako organ makroostrożnościowy (KSF-M) oraz jako ciało odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe w systemie finansowym (KSF-K). W obszarze makroostrożnościowym Komitetowi przewodniczy Prezes NBP, natomiast zarządzania kryzysowego Minister Finansów.

NBP aktywnie uczestniczy w budowie sieci bezpieczeństwa finansowego w Polsce oraz pracach Komitetu Stabilności Finansowej na rzecz nadzoru makroostrożnościowego oraz zarządzania kryzysowego.

Z punktu widzenia NBP szczególnie ważne jest bezpieczeństwo finansowe

banków, gdyż NBP pełni wobec nich funkcję pożyczkodawcy ostatniej szansy. Stabilność systemu bankowego jest również warunkiem utrzymania stabilności cen, sprawnego funkcjonowania systemów rozliczeń pieniężnych oraz zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

Narodowy Bank Polski jest współodpowiedzialny za stabilność i rozwój systemu finansowego. Prezes NBP jest jednym z czterech – obok Ministra Finansów, przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego i prezesa zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego – członków Komitetu Stabilności Finansowej. Obecnie (od 2015 r.) Komitet Stabilności Finansowej działa w dwóch formułach: jako organ makroostrożnościowy (KSF-M) oraz jako ciało odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe w systemie finansowym (KSF-K). W obszarze makroostrożnościowym Komitetowi przewodniczy Prezes NBP, natomiast zarządzania kryzysowego Minister Finansów.

NBP aktywnie uczestniczy w budowie sieci bezpieczeństwa finansowego w Polsce oraz pracach Komitetu Stabilności Finansowej na rzecz nadzoru makroostrożnościowego oraz zarządzania kryzysowego.

Z punktu widzenia NBP szczególnie ważne jest bezpieczeństwo finansowe banków, gdyż NBP pełni wobec nich funkcję pożyczkodawcy ostatniej szansy. Stabilność systemu bankowego jest również warunkiem utrzymania stabilności cen, sprawnego funkcjonowania systemów rozliczeń pieniężnych oraz

zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

Działalność NBP różni się istotnie od działalności banków komercyjnych. Przede wszystkim inne są ich podstawowe cele: zadaniem NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, natomiast celem banków komercyjnych jest osiągnięcie zysku.

W przeciwieństwie do banków komercyjnych NBP nie prowadzi rachunków dla osób fizycznych czy przedsiębiorstw ani nie udziela im kredytów. Rachunki w NBP mają za to banki komercyjne i budżet państwa. Dlatego często mówi się, że NBP jest bankiem banków i bankiem państwa.

Banknoty i monety: struktura obiegu, przychody i rozchody

(zaopatrywanie), rotacja:

Począwszy od lutego 2015 r. Departament Emisyjno – Skarbcowy publikuje w okresach kwartalnych dane nt. banknotów i monet waluty polskiej: strukturę nominałową obiegu, przychody i rozchody do/z NBP oraz wskaźniki rotacji (częstotliwość powrotu) banknotów i monet do NBP.

Terminy publikacji danych: w miesiącu po zakończeniu każdego kwartału.

1. Struktura obiegu banknotów i monet

Obieg – liczba (lub wartość) banknotów i monet powszechnego obiegu

pozostająca w obiegu gotówkowym na koniec każdego kwartału, pomniejszona o liczbę (lub wartość) banknotów i monet:

- znajdujących się w kasach i skarbcach NBP,
- złożonych przez NBP do depozytu w skarbcach innych banków,
- wycofanych przez NBP z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia.

2. Przychody i rozchody do/z NBP banknotów i monet (zaopatrywanie)

Liczba (lub wartość) banknotów lub monet, które w danym kwartale odprowadzone zostały do NBP (przychody) lub pobrane zostały z NBP (rozchody) przez banki i inne podmioty posiadające ustawowe upoważnienie do pobierania i odprowadzania waluty polskiej. Zaopatrywanie przez NBP banków i ww. podmiotów w walutę polską wynika z art. 68 pkt 2 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe i jest realizacją art. 37 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim.

3. Rotacja banknotów i monet (częstotliwość powrotu banknotów i monet do NBP)

Wskaźnik rotacji w cyklach stanowi iloraz liczby banknotów lub monet, które w okresie ostatnich czterech kwartałów wpłynęły do NBP z banków i innych podmiotów oraz średniej liczby banknotów lub monet w obiegu w

analogicznym okresie. Wskazuje, ile razy w ciągu ostatnich czterech kwartałów przeciętnie banknot lub moneta powracała do NBP.

Wskaźnik rotacji w dniach stanowi iloraz średniej liczby banknotów lub monet w obiegu w okresie ostatnich czterech kwartałów oraz liczby banknotów lub monet, które w analogicznym okresie wpłynęły do NBP z banków i innych podmiotów, pomnożony przez liczbę dni (365). Wskazuje, co ile dni przeciętnie banknot lub moneta powracała do NBP.

Głównym ustawowym celem polityki pieniężnej jest zapewnienie stabilności cen. Jednocześnie polityka pieniężna jest prowadzona w taki sposób, aby sprzyjać utrzymaniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego.

Rada Polityki Pieniężnej dąży do zapewnienia stabilności cen, wykorzystując strategię celu inflacyjnego. Od 2004 r. celem polityki pieniężnej jest utrzymanie inflacji – rozumianej jako procentowa roczna zmiana indeksu cen towarów i usług konsumpcyjnych – na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości ± 1 punktu procentowego w średnim okresie.

Średniookresowy charakter celu inflacyjnego oznacza, że – ze względu na szoki makroekonomiczne i finansowe – inflacja może okresowo kształtować się powyżej lub poniżej celu, w tym również poza określonym przedziałem odchyień od celu.

Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej są stopy procentowe NBP. Do instrumentów polityki pieniężnej należą także m.in. operacje otwartego rynku, system rezerwy obowiązkowej, operacje depozytowo-kredytowe.

Zgodnie z Załoženiami Polityki Pieniężnej, parametry polityki pieniężnej, w tym poziom stóp procentowych NBP są dostosowywane do sytuacji w gospodarce tak, aby zapewnić długookresową stabilność cen i jednocześnie wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność systemu finansowego.

Realizowana przez NBP strategia polityki pieniężnej zakłada ponadto elastyczność w zakresie stosowanych instrumentów. Oznacza to, że instrumentarium NBP może być dostosowywane do natury występujących w gospodarce zaburzeń oraz uwarunkowań rynkowych.